

Komission tiedonanto yksinkertaistetusta menettelystä tiettyjen keskittymien käsittelemiseksi neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 nojalla

(2005/C 56/04)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

I JOHDANTO

II YKSINKERTAISTETTUUN MENETTELYYN SOVELTUVAT KESKITTYMÄT

1. Tässä tiedonannossa selvitetään yksinkertaistettua menettelyä, jota komissio aikoo käyttää käsitellessään tiettyjä keskittymiä yrityskeskittymien valvonnasta 20 päivänä tammikuuta 2004 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 ("EY:n sulautuma-asetus")⁽¹⁾, jäljempänä 'sulautuma-asetus', nojalla, jos yrityskeskittymät eivät aiheuta kilpailuongelmia. Tämä tiedonanto korvaa tiedonannon yksinkertaistetusta menettelystä tiettyjen keskittymien käsittelemiseksi neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89 mukaan⁽²⁾. Kokemus, jota komissio on saanut soveltaessaan yrityskeskittymien valvonnasta 21 päivänä joulukuuta 1989 annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 4064/89⁽³⁾, on osoittanut, että tietyntyyppiset ilmoitetut keskittymät voidaan tavallisesti hyväksyä niiden herättämättä olennaisia epäilyjä, jollei asiaan liity erityisiä piirteitä.

2. Tiedonannon tarkoituksena on vahvistaa edellytykset, joissa komissio tavallisesti tekee lyhytmuotoisen päätöksen ja julistaa yksinkertaistettua menettelyä noudattaen keskittymän yhteismarkkinoille soveltuvaksi. Samoin annetaan ohjeita itse menettelystä. Jos kaikki tiedonannon 5 kohdassa vahvistetut tarpeelliset edellytykset täyttyvät ja jos asiaan ei liity erityisiä piirteitä, komissio tekee 25 työpäivän kuluessa ilmoituksesta lyhytmuotoisen hyväksymispäätöksen yhteismarkkinoille soveltumisesta sulautuma-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti.⁽⁴⁾

3. Jos tiedonannon 6—11 kohdassa vahvistetut takeet tai poikkeukset ovat sovellettavissa, komissio voi aloittaa tutkimuksen ja/tai tehdä sulautuma-asetuksen mukaisen yksityiskohtaisen päätöksen.

4. Seuraavissa jaksoissa esitetyn menettelyn avulla komissio aikoo tarkentaa ja tehostaa yrityskeskittymien valvontaa yhteisössä.

Käsiteltäviksi kelpoiset keskittymät

5. Komissio soveltaa yksinkertaistettua menettelyä seuraavanlaisiin keskittymien ryhmiin:

a) vähintään kaksi yritystä hankkii yhteisen määräysvallan yhteisyrityksessä, eikä yhteisyritys harjoita tai aio harjoittaa toimintaa Euroopan talousalueella (ETA) tai sen ETA-alueella harjoittama tai aikoma toiminta on vähäistä. Tällaisesta tapauksesta on kyse, jos

i) yhteisyrityksen liikevaihto⁽⁵⁾ ja/tai siirrettyjen toimintojen liikevaihto⁽⁶⁾ on vähemmän kuin 100 miljoonaa euroa ETA-alueella ja jos

ii) yhteisyritykseen siirretyn omaisuuden kokonaisarvo⁽⁷⁾ on vähemmän kuin 100 miljoonaa euroa ETA-alueella⁽⁸⁾;

⁽⁵⁾ Yhteisyrityksen liikevaihto lasketaan emoyhtiöiden tai itse yhteisyrityksen viimeisimmistä tarkistetuista tilinpäätöksistä, riippuen siitä, onko yhteisyritykseen yhdistetystä omaisuudesta saatavilla erilliset tilit.

⁽⁶⁾ Vaihtoehtoa ja/tai käytetään, jotta otettaisiin huomioon vaihtelevat tilanteet, esimerkiksi:

- jos hankitaan yhdessä kohdeyritys, huomioon otettava liikevaihto on kohdeyrityksen (toisin sanoen yhteisyrityksen) liikevaihto,
- jos muodostetaan yhteisyritys, jolle emoyhtiöt luovuttavat toimintaansa, liikevaihto on siirrettyjen toimintojen osalle laskettava liikevaihto,
- jos olemassa olevaan yhteisyritykseen tulee uusi määräysvaltaa harjoittava osapuoli, huomioon otettava liikevaihto on yhteisyritysten liikevaihto ja uuden emoyhtiön (mahdollisesti) siirtämien toimintojen osalle laskettava liikevaihto.

⁽⁷⁾ Yhteisyrityksen omaisuuden kokonaisarvo lasketaan kunkin emoyhtiön viimeisen laaditun ja hyväksytyn tilinpäätöksen perusteella. Ilmaisulla omaisuus tarkoitetaan 1) kaikkea aineellista ja aineetonta käyttöomaisuutta, joka on luovutettu yhteisyritykselle (esimerkkejä aineellisesta käyttöomaisuudesta ovat tuotantolaitokset, tukkumyynti- tai vähittäismyyntiverkot sekä kauppavarastot; esimerkkejä aineettomasta käyttöomaisuudesta ovat immateriaalioikeudet, liikearvo eli goodwill jne.) ja 2) yhteisyrityksen saatavien kokonaissummaa, jonka joku emoyhtiöistä on suostunut myöntämään tai takaamaan.

⁽⁸⁾ Jos tietty liikevaihto kertyy siirretystä omaisuudesta, tämän omaisuuden arvo ja liikevaihto eivät saa ylittää 100 miljoonaa euroa.

⁽¹⁾ EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1.

⁽²⁾ EYVL C 217, 29.7.2000, s. 32.

⁽³⁾ EYVL L 395, 30.12.1989, s. 1; oikaisu: EYVL L 257, 21.9.1990, s. 13.

⁽⁴⁾ Ilmoitusvaatimukset esitetään yrityskeskittymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 täytäntöönpanosta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 802/2004 liitteissä I ja II.

- b) vähintään kaksi yritystä sulautuu tai vähintään yksi yritys hankkii yksinomaisen tai yhteisen määräysvallan toisessa yrityksessä, eivätkä keskittymän osapuolet harjoita liiketoimintaa samoilla tuote- ja maantieteellisillä markkinoilla taikka tuotemarkkinoilla, jotka edeltävät tai seuraavat keskittymän toisen osapuolen tuotemarkkinoita valmistus- tai jakeluketjussa ⁽⁹⁾;
- c) vähintään kaksi yritystä sulautuu tai vähintään yksi yritys hankkii yksinomaisen tai yhteisen määräysvallan toisessa yrityksessä ja:
- i) vähintään kaksi keskittymän osapuolta harjoittaa liiketoimintaa samoilla tuote- ja maantieteellisillä markkinoilla (horisontaalinen suhde) ja niiden yhteenlaskettu markkinaosuus on alle 15 prosenttia; tai
- ii) vähintään yksi keskittymän osapuoli harjoittaa liiketoimintaa tuotemarkkinoilla, jotka edeltävät tai seuraavat keskittymän toisen osapuolen tuotemarkkinoita valmistus- tai jakeluketjussa (vertikaalinen suhde) ⁽¹⁰⁾, eikä osapuolten erillinen tai yhteenlaskettu markkinaosuus markkinoiden kummalla tahansa portaalla ole 25 prosenttia tai enemmän ⁽¹¹⁾; tai
- d) osapuoli hankkii yksinomaisen määräysvallan yrityksessä, jossa sillä jo on yhteinen määräysvalta.

Takeet ja poikkeukset

6. Arvioidessaan, kuuluuko keskittymä johonkin 5 kohdassa tarkoitetuista ryhmistä, komissio varmistaa, että kaikki asian kannalta merkitykselliset seikat on todennettu riittävän selkeästi. Koska markkinamääritelmät ovat todennäköisesti avainasemassa arvioinnissa, osapuolten olisi toimitettava tietoja kaikista mahdollisista vaihtoehtoisista markkinamääritelmistä ilmoituksen tekoa edeltävän vaiheen aikana (ks. 15 kohta). Ilmoituksen tekevien osapuolten on kuvailtava kaikki vaihtoehtoiset merkitykselliset tuote- ja maantieteelliset markkinat, joihin ilmoitetulla keskittymällä voi olla vaikutusta, ja toimitettava kyseisten markkinoiden määrittelyä koskevat tiedot ⁽¹²⁾. Lopullisen

päätöksen markkinoiden määritelmästä tekee kuitenkin komissio, joka perustaa päätöksensä tapausta koskevien tosiseikkojen analyysiin. Jos merkityksellisten markkinoiden tai osapuolten markkinaosuuksien määrittäminen on vaikeaa, komissio ei sovelle yksinkertaistettua menetelyä. Jos keskittymiin liittyy uusia yleisesti kiinnostavia oikeudellisia kysymyksiä, komissio ei myöskään tavallisesti tee lyhytmuotoista päätöstä vaan siirtyy yleensä tavanomaisen sulautumien valvontamenettelyn ensimmäiseen vaiheeseen.

7. Vaikka yleensä voidaan odottaa, että 5 kohdassa tarkoitettuihin ryhmiin kuuluviin keskittymiin ei liity vakavia epäilyjä niiden soveltuvuudesta yhteismarkkinoille, jotkin tapaukset voivat kuitenkin poikkeuksellisesti edellyttää tarkempaa tutkimusta ja/tai yksityiskohtaista päätöstä. Tällaisissa tapauksissa komissiolla on mahdollisuus siirtyä tavanomaisen sulautumien valvontamenettelyn ensimmäiseen vaiheeseen.

8. Seuraavassa esitetään suuntaa antavia esimerkkejä tapauksista, jotka voivat jäädä yksinkertaistetun menettelyn ulkopuolelle. Tietty keskittymätyypit voivat lisätä osapuolten markkinavoimaa esimerkiksi yhdistämällä teknisiä, taloudellisia tai muita resursseja, vaikka keskittymän osapuolet eivät toimitakaan samoilla markkinoilla. Keskittymät, joiden osapuolista vähintään kaksi on läsnä toisiinsa läheisesti liittyvillä markkinoilla ⁽¹³⁾, eivät ehkä nekään sovellu yksinkertaistetun menettelyn piiriin, erityisesti jos keskittymän yhdellä tai useammalla osapuolella on yksinään vähintään 25 prosentin markkinaosuus tuotemarkkinoilla, joilla ei osapuolten välillä ole horisontaalista tai vertikaalista suhdetta mutta jotka ovat toisen osapuolen markkinoiden lähimarkkinat. Voi myös olla tapauksia, joissa osapuolten tarkkojen markkinaosuuksien määrittely ei ole mahdollista. Näin on usein silloin, kun osapuolet toimivat uusilla tai kehittymättömillä markkinoilla. Keskittymät voivat myös olla soveltumattomia yksinkertaistettuun menettelyyn, jos markkinoille pääsyn esteet ovat korkeat, markkinat ovat hyvin keskittyneitä ⁽¹⁴⁾ tai niillä on muita todettuja kilpailuongelmia.

⁽⁹⁾ Ks. komission tiedonanto merkityksellisten markkinoiden määritelmästä yhteisön kilpailuoikeuden kannalta (EYVL C 372, 9.12.1997, s. 5).

⁽¹⁰⁾ Ks. alaviite 6.

⁽¹¹⁾ Tämän tarkoittaa, että tähän ryhmään kuuluvat ainoastaan keskittymät, jotka eivät johda CO-lomakkeen 6 jakson III kohdassa määriteltujen vaikutusalaan kuuluvien markkinoiden syntymiseen. Horisontaalisten ja vertikaalisten suhteiden raja-arvoja sovelletaan markkinaosuuksiin sekä kansallisella että ETA:n tasolla samoin kuin kaikkiin mahdollisiin vaihtoehtoihin tuotemarkkinoiden määrittelyyn, joita yksittäisessä tapauksessa voidaan joutua ottamaan huomioon. Ilmoituksessa esitettyjen markkinamääritelmien on oltava riittävän tarkat sen toteamiseksi, että raja-arvoja ei ylitetä, ja kaikki mahdolliset vaihtoehtoiset markkinamääritelmät on esitettävä (kansallisia markkinoita pienemmät maantieteelliset markkinat mukaan luettuina).

⁽¹²⁾ Kuten aina kun asiasta on tehty ilmoitus, komissio voi kumota myös lyhytmuotoisen päätöksen, jos päätös perustuu virheellisiin tietoihin, joista jokin keskittymään osallistuvista yrityksistä on vastuussa (sulautuma-asetuksen 6 artiklan 3 kohdan a alakohhta).

⁽¹³⁾ Tuotemarkkinat liittyvät läheisesti toisiinsa, kun tuotteet täydentävät toisiaan tai kuuluvat tuotevalikoimaan, jonka tuotteita sama asiakasryhmä yleensä ostaa loppukäyttäjänä samaan käyttötarkoitukseen.

⁽¹⁴⁾ Ks. suuntaviivat horisontaalisten sulautumien arvioinnista yrityskeskittymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen nojalla, 14—21 kohta (EUVL C 31, 5.2.2004, s. 5).

9. Komission tähän mennessä saama kokemus on osoittanut, että muutos yhteisestä määräysvallasta yksinomaiseen määräysvaltaan saattaa poikkeuksellisesti vaatia lähempää tutkimusta ja/tai yksityiskohtaista päätöstä. Erityisiä kilpailuongelmia voi aiheutua tilanteessa, jossa aiempi yhteisyritys sulautetaan jäljellä olevan ainoan määräysvaltaa käyttävän osakkaan konserniin tai verkostoon, jolloin määräysvaltaa käyttävien eri osakkaiden mahdollisten erilaisten etujen rajoittavat vaikutukset poistuvat ja strateginen markkina-asema saattaa vahvistua. Esimerkiksi tilanteessa, jossa yritys A ja yritys B käyttävät yhdessä määräysvaltaa yhteisyrityksessä C, keskittymä, jossa A hankkii yksinomaisen määräysvallan C:stä, saattaa aiheuttaa kilpailuongelmia, jos C kilpailee suoraan A:n kanssa ja jos C:llä ja A:lla on kokonaisuudessaan huomattava markkinaosuus ja C menettää keskittymän vuoksi osan aiempaa riippumattomuuttaan⁽¹⁵⁾. Jos tällaiset tilanteet kaipaavat lähempää tarkastelua, komissiolla on mahdollisuus siirtyä tavanomaisen sulautumien valvontamenettelyn ensimmäiseen vaiheeseen⁽¹⁶⁾.

10. Komissiolla on myös mahdollisuus siirtyä tavanomaisen sulautumien valvontamenettelyn ensimmäiseen vaiheeseen, jos komissio tai jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset eivät ole tarkastelleet yhteisen määräysvallan aiempaa hankintaa kyseisestä yhteisyrityksestä.

11. Komissiolla on lisäksi mahdollisuus siirtyä tavanomaisen sulautumien valvontamenettelyn ensimmäiseen vaiheeseen, jos on kyse sulautuma-asetuksen 2 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua yhteensovittamisesta.

12. Jos jäsenvaltio ilmaisee perustellun huolestumisensa ilmoitetusta keskittymästä 15 työpäivän kuluessa siitä, kun se on saanut jäljennöksen ilmoituksesta, tai jos kolmas osapuoli ilmaisee perustellun huolestumisensa huomautusten esittämiselle annetussa määräajassa, komissio tekee yksityiskohtaisen päätöksen. Tähän sovelletaan sulautuma-asetuksen 10 artiklan 1 kohdassa säädettyjä määräaikoja.

Siirtopyynnöt

13. Yksinkertaistettua menettelyä ei sovelleta, jos jäsenvaltio pyytää ilmoitetun keskittymän siirtämistä jäsenvaltion viranomaisten käsiteltäväksi sulautuma-asetuksen 9 artiklan nojalla tai jos komissio hyväksyy yhden tai useamman

jäsenvaltion pyynnön siirtää ilmoitettu keskittymä komission käsiteltäväksi sulautuma-asetuksen 22 artiklan nojalla.

Käsittelypaikan siirtäminen ilmoitusta edeltävässä vaiheessa ilmoituksen tekijöiden pyynnöstä

14. Jollei tässä tiedonannossa esitetyistä takeista ja poikkeuksista muuta johdu, komissio voi soveltaa yksinkertaistettua menettelyä keskittymiin, jos:

i) komissio päättää sulautuma-asetuksen 4 artiklan 4 kohdan mukaisen perustellun lausunnon esittämisen jälkeen olla siirtämättä asiaa jäsenvaltion käsiteltäväksi tai

ii) sulautuma-asetuksen 4 artiklan 5 kohdan mukaisen perustellun lausunnon esittämisen jälkeen asia siirretään komission käsiteltäväksi.

III MENETTELYSÄÄNNÖKSET

Ilmoitusta edeltävä yhteydenpito

15. Komissio on havainnut yhteydenpidon ilmoituksen tekemisen osapuolten ja komission välillä ennen ilmoituksen tekemistä hyödylliseksi myös näennäisen selkeissä tapauksissa⁽¹⁷⁾. Komission kokemus yksinkertaistetusta menettelystä on osoittanut, että yksinkertaistettuun menettelyyn ehdolla olevissa tapauksissa esille voi nousta monimutkaisia, esimerkiksi markkinamääritelmiin liittyviä kysymyksiä (ks. 6 kohta), jotka olisi suotavaa ratkaista ennen kuin ilmoitus tehdään. Yhteydenpito antaa komissiolle ja ilmoituksen tekeville osapuolille mahdollisuuden päättää ilmoituksessa annettavien tietojen täsmällisistä määristä. Ilmoitusta edeltävä yhteydenpito olisi aloitettava vähintään kaksi viikkoa ennen arvioitua ilmoituspäivää. Ilmoituksen tekeviä osapuolia kehoitetaan sen vuoksi olemaan yhteydessä komissioon ennen ilmoituksen tekoa erityisesti, jos ne haluavat, että komissio vapauttaa ne täydellisen ilmoituksen tekemisestä yrityskeskittymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 täytäntöönpanosta 7 päivänä huhtikuuta 2004 annetun asetuksen (EY) No 802/2004⁽¹⁸⁾ 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti sillä perusteella, että ilmoitettava toimenpide ei aiheuta kilpailuongelmia.

⁽¹⁵⁾ Asia N:o IV/M.1328 KLM/Martinair, kilpailupolitiikkaa koskeva XXIX kertomus vuodelta 1999 — SEK(2000) 720 lopullinen, 165—166 kohta.

⁽¹⁶⁾ Asiassa N:o COMP/M.2908 Deutsche Post/DHL (II) 18 päivänä syyskuuta 2002 tehty päätös.

⁽¹⁷⁾ Ks. EY:n yrityskeskittymien valvontamenettelyä koskevat kilpailun pääosaston parhaat käytänteet, jotka löytyvät komission Internet-sivuilta osoitteesta: http://europa.eu.int/comm/competition/mergers/legislation/regulation/best_practices.pdf

⁽¹⁸⁾ EUVL L 133, 30.4.2004, s. 1.

Ilmoitustietojen julkaiseminen

16. Euroopan unionin virallisessa lehdessä ilmoituksen vastaanotamisen jälkeen julkaistaviin tietoihin ⁽¹⁹⁾ kuuluvat keskittymän osapuolten nimet ja alkuperämaa, keskittymän luonne ja kohteena olevat taloudenalat sekä maininta siitä, että ilmoituksen tekvän osapuolen toimittamien tietojen perusteella keskittymä mahdollisesti soveltuu yksinkertaistettuun menettelyyn. Tämän jälkeen asianosaisilla on mahdollisuus toimittaa huomautuksia erityisesti seikoista, jotka mahdollisesti edellyttävät tutkimista.

Lyhytmuotoinen päätös

17. Jos komissio katsoo, että keskittymä täyttää yksinkertaistetun menettelyn soveltamisperusteet (ks. 5 kohta), se tekee asiassa tavallisesti lyhytmuotoisen päätöksen. Tämä koskee myös tapauksia, joista ei aiheudu kilpailuongelmia ja joista komissiolle on tehty yksityiskohtainen ilmoitus. Tällöin keskittymä julistetaan yhteismarkkinoille soveltuvaksi sulautuma-asetuksen 10 artiklan 1 ja 6 kohdan mukaisesti 25 työpäivän kuluessa ilmoituksesta. Komissio pyrkii tekemään lyhytmuotoisen päätöksen mahdollisimman pian sen jälkeen, kun 15 työpäivän määräaika, jonka kuluessa jäsenvaltiot voivat pyytää ilmoitetun keskittymän siirtämistä sulautuma-asetuksen 9 artiklan nojalla, on päättynyt. Komissiolla on kuitenkin 25 työpäivän kuluessa mahdollisuus siirtää tavanomaisen sulautumien valvontamenettelyn ensimmäiseen vaiheeseen

ja aloittaa tutkimukset ja/tai tehdä yksityiskohtainen päätös, jos se pitää tätä kyseisen asian kannalta sopivimpana toimenpiteenä.

Lyhytmuotoisen päätöksen julkaiseminen

18. Komissio ilmoittaa päätöksen tekemisestä Euroopan unionin virallisessa lehdessä, kuten keskittymän hyväksymistä koskevien yksityiskohtaisten päätösten yhteydessä. Päätöksen julkinen toisinto on saatavana kilpailun pääosaston Internet-sivuilla rajoitetun aikaa. Lyhytmuotoinen päätös sisältää ilmoitetusta keskittymästä samat tiedot, jotka komissio antoi tiedottaessaan ilmoituksen saamisesta Euroopan unionin virallisessa lehdessä (osapuolten nimet ja alkuperämaa, keskittymän luonne, taloudenalat), sekä lausuman keskittymän julistamisesta yhteismarkkinoille soveltuvaksi, koska se kuuluu yhteen tai useampaan tässä tiedonannossa tyytelyyn keskittymien ryhmään. Päätöksessä on erityinen maininta yhdestä tai useammasta tapaukseen soveltuneesta keskittymien ryhmästä.

IV LIITÄNNÄISRAJOITUKSET

19. Yksinkertaistettu menettely ei sovellu tapauksiin, joissa keskittymään osallistuvat yritykset pyytävät nimenomaisesti arvioimaan keskittymän toteuttamiseen suoraan liittyviä ja sen kannalta välttämättömiä rajoituksia.

⁽¹⁹⁾ Sulautuma-asetuksen 4 artiklan 3 kohta.